

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe jum. an . 12 .
 Pe 1 lună . 2 .
 Birou de Duminică
 Pe un an 4 Cor. — Pen-
 tru România și America
 10 Cor.
 Birou de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA:
 Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se îna-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Feciorii politici.

În zorile libertăților constituționale s'au desfășurat figurile istorice ale vieții noastre publice. În lumea aceea nouă, când nici noi nu ne știam da seamă, că ce valorăm ca liberi cetățeni, nici nu cunoșteam manauera specifică maghiară a libertății lor politice, lumea s'a divizat în două specii de politicieni români: moderați și radicali.

Moderatii tot așa buni români cași radicalii, credeau în sinceritatea politicianilor maghiari, că vor respecta postulatele libertăților cetățenești și față de naționalități, că dânsii vor o Ungarie fericită, o Ungarie în care toate naționalitățile să se simtă fericite, păstrându-și legea, limba și moșia lor; dreptce nu făceau opoziție guvernelor maghiare ci tocmeți ocazionale pentru concesiuni particulare mai mult de ordine materială decât de ordine politică. Radicalii dintr-o parte, nu se mulțumeau cu sfărmăturile concesiunilor ad libitum, ci insistau cu îndârjire pentru recunoașterea formală a drepturilor naționale.

În procesul acesta pe apele politice maghiare plutea Deák și Eötvös, figuri mari politice și caractere integre. În aceste ape și cu a cești plutăși a cercat Șaguna și Gozdsu să dea o soluțiune pacinică chestiunii naționale. Aceasta este epoca cristalină a politicii romano-maghiare. În această epocă s'a mai putut obține legea de naționalitate și statutul organic, dar nu ca probațiune a politicii moderate, ci a vederilor largi ale ocărmitorilor de atunci, ale unui Deák și Eötvös și mai presus de toate ale evenimentelor de atunci și a voinței Coroanei.

După Deák și Eötvös a urmat apoi epoca lui Tisza, în care degenerase spiritul politic a lui Deák și Eötvös, se ivește ideea maghiarizării cu forța, politica de rassă. S'au aflat și în această epocă bărbați onorabili, cari sau dedicat politicii cazuistică a concesiunilor particulare.

Dl Gall, G. Serb, M. Romanul, au mers până la extremele marginii, unde poate merge un om cinstit. Acești bărbați au putut fi creduli, dar nimenea nu le-a contestat bunăvoința, n'au fost elemente destructive în sinul neamului românesc.

După această epocă a urmat epoca actualității: coaliția a cărei politică se poate zice că este brutalitatea forței majore. Acestia își au apoi pe exponenții lor, o nouă specie de oameni în politică, pe Burdea Szilárd, elementul distructiv aruncat de coaliție în spinarea noastră.

Astfel degenerază politica în Ungaria, din grad în grad. Într-o expunere deosebită vom arăta cum toate libertățile politice și toate instituțiile liberale se ciuntează dela 1867 încoace, încât ne pomenirăm cu o tiranie a majorității parlamentare, mai violentă decât tirania autocrată din Rusia.

Spre cinstea neamului românesc fie zis, nu s'a aflat bărbat de valoare politică, care

să între în tovărășie politică cu coaliția, dar coaliției i-a trebuit om și așa și-l găsi în feciorul din Caransebeș. Pe acest fecior îl pun apoi sateliții lui într-o categorie cu Gozdsu — Gall, chiar mai presus de acestia, Constantin Burdea alături cu Gozdsu! Ați auzit români această insultă a memoriei lui Gozdsu?

Un Gozdsu, și ceilalți doar nu sunt băieți găsiți, ci bărbați cari s'au ridicat prin cultura lor superioară în sferele cele mai înalte politice și acolo n'au vândut ci au reprezentat aspirațiile neamului românesc și au cumpărat cât numai au putut și de sine înțeles tot ce au făcut au făcut pe socoteala lor, și nu pe a neamului românesc.

Și acei bărbați n'au distrus instituții românești existente și n'au ridicat instituții străine din bani românești, ci au alcătuit înșiși instituții românești, au dat tot concursul lor material și moral culturai românești.

Între Gozdsu și înaintașii noștri a fost numai diferență de tactică, dar peste acest punct al politicii militante am fost împreună în cele culturale: în biserică și școală, în tot ce se numește cultură românească și unitate națională. Tot în acest raport am stat noi cu urmașii lui Gozdsu, cu dl Gall și ceilalți mijlocitori între noi și maghiari. Și tot așa ne despart diferențe tactice de dl Mocsonyi, dar suntem una în principiul național și cultural. Evenimentele mai nouă au justificat politica noastră intransigentă față de partidele istorice de până acum din cari s'a făcut harabura coaliționistă de astăzi, căci iată acum este arama dată pe față, politica de estirpare a naționalităților este decretată de dogma coaliției.

Cu toate acestea nu numai venerăm memoria lui Gozdsu în părăstase; ci ne simțim fericiți a fi împreună în corporațiunile bisericesti și culturale cu dl Gall, Serb, Mocsonyi etc., și cu drag discutăm cu dânsii punctele diferențiale dintre noi, căile noastre și căile dumnialor, cari au aceeași țintă: idealurile noastre naționale. Și din prisosință dăm acestor distinși bărbați tributul cinstei. Cu feciorul din Caransebeș însă nu avem nimic comun, pentru că dânsul nu este un personaj politic, ci un agent politic, om intrat în serviciul politicii de anihilare a românilor.

Dânsul stă afară de bariere naționale, umplând tunurile dușmanului țintite asupra instituțiilor noastre culturale și asupra existenței noastre naționale peste tot, ca pe ruinele acelor instituții și a neamului românesc să se ridice o Ungarie nouă, în care să nu mai existe nume de român; dânsul a încetat de a mai fi român, nici român nici maghiar, ci un simplu Efiartes, purtătorul de arme a coaliției împotriva neamului românesc. Cel mai mare grad de decadență îl denotă faptul, că acest agent politic, se girează de semenii lui Gozdsu, își cere loc în panteonul mecena-

ților noștri, ca nu numai cei vii să fie striviți, ci și cei morți să fie profanați și întunecați de paloșul feciorului din Caransebeș.

Da, credem în un viitor care ne va împreuna sub un steag cu maghiarii, dacă n'am avea aceasta credință, de mult ar fi trebuit să răspundem cu aceleași arme cu cari ne bat guvernele maghiare, de mult ar fi decis sabia între noi. Ultimele discursuri din parlament, a baronului Thoroczkay, Benedek și alții încă dovedesc, că cercurile maghiare imune de infecția coaliției încă cred în alianța româno-maghiară, — în muzica viitorului. Dar aceasta alianță pe cum n'au putut-o încheia nici chiar oameni de talia lui Gozdsu, fără de votul neamului românesc; așa nu se va putea încheia nici acum, prin agenți ori speculanți politici, nici chiar prin deputații naționali, decât prin legitima reprezentanță a neamului românesc, prin adunarea națiunii. Când va veni era Thoroczkayilor, noua formațiune politică maghiară, atunci națiunea română nu va mai avea lipsă de intervenții, nici de agenți politici, va da însăși mâna cu națiunea maghiară. Dar până atunci să curățim aria; maghiari de coaliție, iar noi de agenții coaliției, acesta este roșul atitudinii noastre, față de feciorii ce se iviseră din codrii Caraș Severinului și fac verbungul printre români.

Francia și noi, în materie culturală.

De Alexandru Nicolau, avocat (Caracal).

Anunț de pe acum, pe mulțimea cetitorului acestui falnic și greu încercat apărător al sfintei cauze a românismului întreg, am numit ziarul »Tribuna« că, într-o lungă serie de articole ne vom ocupa despre diferite »Chestiuni de actualitate« în strânsă legătură cu »instrucțiunea publică română, cu educațiunea noastră culturală și națională, cu starea prezentă și dezvoltarea întregii activități economice, agricole, comerciale și industriale, insistând în special asupra învățământului profesional, adecuat acestor ramuri de producțiune și bogăție națională.

Revenind la obiectul articolului de față, putem spune cu toată siguranța, că, în timpul din urmă, în Francia — și la noi tema e aceeași, dar nu lasă încă la lumină, deși timpul e sosit și alarma s'a dat — nici o chestiune n'a dat mai mult de gândit oamenilor de stat cari conduc afacerile publice, și niciodată nu s'a instituit acolo mai multe comisuni de anchetă și nu s'a luat cu mai mult temei, grijă și seriozitate, părerile oamenilor de știință, literați și specialiști în materie, ca în timpul actual, de curând.

Astfel dl Leygues, fostul ministru francez de instrucție publică, pe deplin convins de atmosfera grea care înăbușe starea de bine a individului, a familiei și în consecință a statului, spunea cu drept cuvând în o ședință a adunării deputaților din 14 Februarie 1902:

»Munca lucrătorului nu-i remunerată suficient, în multe cazuri e adevărat. Dar cu cât este mai mic salariul și mai miseră condițiunea acelor cari fără mijloace s'au angajat în profesunile liberale și cari n'au nici clienți, nici cauze, cari rătăcesc în viață descurajați, amărâți de toate decepțiunile și de toate desperările.

»Nu-i soartă mai tristă, mai întunecoasă decât *mizeria lor*, nu-s ființe mai demne de compătimit ca ei.

Ce vor deveni *acei declasați*?

»După natura sufletului lor, când suferința este prea acută, ei cad în *servilism ori revoltă*.

»Iată ceace *Camera* trebuie să aibă curajul de a o spune, pentru a opri emigrațiunea perpetuă către orașele unde atâtea energii se usează, unde se întunecă atâtea curajii, pentru ca sub pretextul de a favoriza *democrația*, să nu fim expuși a vedea, ceace ar fi *finea democrației: atelierul gol și pământul steril*.

»Intr'o țară ca Franța, unde populațiune profesională și activă — industriași, negustori și agricultori — reprezintă 48%, din populația totală, 18 milioane din 38 milioane locuitori; unde *capitalul industrial* se ridică la 96,700 000 000 franci, unde *capitalul agricol* atinge 78,000 000 000 franci; unde esportațiunile s'au ridicat la 1900 lamai mult de 4,000 000 000 franci; *universitatea*, nu se mai poate mulțumi de a prepara tinerii cari sunt confiați carierelor liberale, așa zise independente, pentru școlile înalte, profesorat etc.

»Ea, trebuie asemenea să prepare și pentru viața economică, la activitate. — Vedem, dar, foarte limpede cum, capaciați superioare, adevărați oameni de stat, integri ocârmulțori cari se îndeletnicesc temelnic de *bunul public*, de progresul social cultural și economic, de interesele mari ale națiunii, expun o întreagă stare de lucruri nenorocită și cer cu stăruință îndreptarea, îndrumarea lor pe căi sănătoase și folositoare binelui și proprietății publice. De câțva timp, adevărați *curenți de transformare*, circulă în paturile sociale franceze, îngrijorate de soarta zilei de mâine.

Dela revoluția cea mare franceză din 1789, multe stări misere de patologie socială și-au găsit rezolvarea lor în măsuri întregi — nu jumătăți sau sferturi de măsuri — pe cari guvernantișii dotați cu un perspicace spirit de chibzuință și bun simț le-au pus repede în practică și aplicare rațională. Au rămas însă destule vestigii ale medievalismului nenorocit, ale feudalității a tot stăpânitoare, arbitrară și reacționară, de care Franța se scutură mereu, lăsându-le pe seama istoriei, ca să amintească numai generațiunilor viitoare, ca de redeșteptarea dintr'o somnolență prelungă de scuturarea bărbătească a unui jug a cărui strășnicie pierd în neant.

Generosul și nobilul spirit francez, este din nou rechemat la activitate, la realitate. Pentru ce?

Pentru a-și menține fala renumelui trecutului. Pentru a conserva cu aceeași demnitate și în cursul veacurilor următoare, tradiționala diademă cu cele 3 steme: *științe, litere, arte*, cu care natura a împodobit genul superior al națiunii franceze; de a căror strălucire, vor povesti cât vor dăinui, generațiunii întregi și veacuri viitoare.

Astăzi Franța, cere drenarea forțelor vii către izvoarele sale nenumărate de bogăție. Cere îndrumarea tineretului pe căile de dezvoltare ale producțiunii naționale.

Și, dintre utilitățile publice; dintre ramurile cari fac obiectul economiei politice naționale, ea cere îndeosebi tineretului nu specializarea în arta consumațiunii cât în perfecționarea științei de a creia căile și explorasursela cari conduc la avuția publică și particulară.

Dacă Franța, dela care am imitat o întreagă întocmire socială și constituțională, îndreptează astăzi tineretul spre *practicismul* atât de caracteristic și edificator al raselor germanice și anglosaxone, noi ce vom putea face?

Să învățăm minte de observațiunile și experiențele trecutului glorios al surorii noastre mai mari și să tindem la rândul nostru a ne ajusta după propriile nevoi, hainele prea largi și p'alcouri prea strimte ce-am împrumutat din Apusul cult.

Fiecare act ce-l vom face de aici înainte, să poarte dubla pecete: al *spiritului practic* de a folosi nu numai sileși ca și *celor mai mulți*, în special masei populare unde zace mizeria și ignoranța; iar pe de alta să poarte sigiliul artei de a munci și a ne împărtași de binefacerile ei. Două lucruri prea importante, cari au mai fost repetate în aceste articole; dar tocmai, fiindcă au o însemnare netăgăduită și pe cari trebuie să ni le asimilăm cât mai curând și într'o măsură cât se

poate de mare, de aceea nu-i nici o greșală dacă le reînprospătim în memorie din nou.

Este un fel de autosugestiune, ce trebuie să ne-o sugerăm mereu în minte, un soi de acțiuni psihice ce mereu trebuiesc reiterate spre a trece din stare conștientă în inconștientă; adevărat de a fi făcut, zis sau gândit instantaneu, involuntar, instinctiv, formându-ne ceace se numește *educațiune reală*. Este timpul să înființăm și noi *școli speciale pentru utilitățile publice*. Să le dăm o organizare solidă, o îndrumare sănătoasă și practică, unde să nu se mai imbibe intelectul școlarilor numai cu searbede cunoștințe de domeniul unei pure și fantastice abstracțiuni.

Școala va trebui să formeze pe individ, care va fi *omul, cetățeanul de mâine*. Și ce direcțiune sau principii i-s'au înținat, i-s'au imprimat, cu acelea se alege el în viața de toate zilele, după rezultanta, care reiasă în mod natural din distilarea lor.

Școlarii noștri, trebuie s'o recunoaștem, nu sunt deprinși să raționeze în mod serios asupra vre-unui lucru sau fapt. Și nici nu și dau seamă și nici nu pot aprecia ce corolarii, consecințe sau utilități, în practică ar rezulta dintr'un principiu teoretic oarecare.

Curentul ce școala noastră de azi îl creiază este funest și statului și particularului.

Este funest și dezastruos pentru stat, deoarece îndepărtează, dela producțiunea avuției naționale, acele elemente vâjjoase, pline de viață, cari absolvind școlile unei educațiuni și îndrumări greșite, nenorocite și necorespunzătoare timpului, se triturează, se prefac în energii de nulă valoare, și se nimicesc formând grosul aceluia proletariat miser, tembel și indolent, ruina societății, ce așteaptă totul dela stat, și nimic dela ei și prin ei.

Curentul este vătămător și individului, pentru că-l deturneză dela misiunea care i-ar asigura mulțumirea, fericirea și în vederea căreia ar trebui să fie preparat, aruncându-l în lupta pentru traiu pe povârniș de unde se sbate pentru a ieși la lumină. Dar, unde vai! mântuire nu mai există, forța de rezistență, puterea productivă, fiind epuizată și cheltuită pe căi și cărări necunoscute.

Din România.

Sesiunea generală a Academiei române. Marți la ora 2, Academia și-a deschis sesiunea generală, ale cărei ședinți vor dura o lună. Di președinte A. Saligny a deschis ședința rostind următoarea cuvântare:

»Domnilor colegi,

Sesiunea generală pe care o deschidem astăzi este a 41-a în rândul sesiunilor pe cari Academia noastră le-a ținut dela 1867 până acum. În acești 40 de ani, Academia a lărgit din ce în ce mai mult câmpul lucrărilor sale. Societatea literară și filologică inaugurată la 1867, și-a adăos încurând o secțiune istorică, iar la 1879 a organizat și secțiunea științifică alături cu celelalte două.

O privire retrospectivă asupra celor patru decenii trecute, cred că ne poate da, cu drept cuvânt, mulțumirea datoriei împlinite, căci Academia a contribuit mult la progresele realizate în acest timp, în țară și în neamul nostru, atât în activitatea literară, filologică și istorică în domeniile studiilor asupra trecutului și asupra limbii neamului, cât și în diferitele ramuri ale științelor exacte.

Membrii Academiei au contribuit fiecare după puterile sale la progresul îndeplinit și la înălțarea tot mai sus a prestigiului instituțiunii noastre.

Noi, cei veniți aici unul după altul în cursul anilor, privim cu deosebit respect pe cei trei colegi cari au luat parte la întâia sesiune din 1867 și pe cari mai avem fericirea să-i numărăm în mijlocul nostru, pe d-nii T. Maiorescu, I. Caragiani și I. Sblera.

O parte covârșitoare din progresele realizate de Academia română se datorește aceluia dintre noi, care în zilele trecute și-a serbat, în cercul intim al familiei, împlinirea a șapte decenii și jumătate de viață; acesta este dl Dimitrie Sturdza.

De peste o jumătate de secol dl Sturdza stă în mijlocul muncii și al valorilor pentru propășirea patriei pe toate terenurile; de 37 de ani este membru al instituțiunii noastre și de aproape

un pătrar de secol ocupă serviciul de secretar general, conducând și supraveghind lucrările Academiei.

Sunt încredințat că exprim simțemintele cele mai curate și mai sincere ale domnilor-voastre tuturor, când mă folosesc de această solemnă ocaziune, exprimând dlui Sturdza admirațiunea și recunoștința noastră pentru tot ceace a făcut întru înălțarea Academiei și urându-l ca bunul Dumnezeu să-l țină încă mulți ani, pentru a-și continua aici și afară, rodnică și bine-cuvântată d-sale activitate.

Urez Academiei să aibă în viitor cât mai mulți membri însuflețiți de același spirit care a condus și conduce activitatea dlui Sturdza!

Atunci Academia română se va înălța tot mai sus, cultura națională și instituțiunea aceasta, destinată a-i sta în frunte, vor merge tot înainte!

Declar deschisă sesiunea generală a anului 1908.

Di Dim. Sturdza, secretarul general, a dat citire raportului general pe anul 1907—1908 care cuprinde următoarele părți: Necrologul lung în acest an — cu schițe sumare asupra lui B. P. Hasdeu, despre care a spus că a adus mijloace științifice, necunoscute în studiile istorice. D-nul Sturdza observă că:

»Inzestrat cu o memorie uluitoare, el încheagă întinsele sale cunoștințe în combinațiuni și argumentări de multe ori vrednice de mirare.

Apoi asupra lui Iosif Vulcan, care a trăit o viață întreagă într'o muncă modestă — dar de o stăruință apostolică, — închinată înaintării culturii neamului său.

Despre C. Olănescu, ale cărui poezii s'au distins totdeauna printr'o formă elegantă; iar satirile sunt o caldă biciuire, în spirit horatian, a unor rele apucături din viața societății noastre contemporane.

În urmă asupra lui Grigorescu, fost membru de onoare, care a fost cel mai puternic talent al neamului nostru. »Elementele caracteristice ale frumuseților țării și ale vieții țărănilor în toate manifestările ei, au fost mai ales obiectul observațiunii sale. Din această cauză este mare asemănare între Grigorescu și Alexandri. Farmecul operelor fiecăruia are același punct de plecare, același cuprins: frumusețea, pitorescul țării și al țărănilor. Rodica și Curcanul sunt punctele mari de legătură între acești doi mari poeți ai neamului nostru.

D. Sturdza mai amintește moartea a doi membri onorari străini Otto Benndorf și Sir M. E. Grant-Duff.

Di secretar perpetuu, în raportul său enumără lucrările ședințelor anului trecut și publicațiile Academiei, apoi situațiunea bibliotecii, a fondurilor, donațiunilor și legatelor, apoi lucrările întrate pentru premiile Năsturel Lazar și Adamachi.

În urma acestora s'a ales următoarea comisiune însărcinată să examineze lucrările anului trecut: d-nii Caragiani, Onciul și Teclu.

Se fixează ședințele zilnice astfel: Luni, Miercuri și Vineri la 2 ore p. m., iar Marți, Joi și Sâmbătă la 9 ore dimineața.

Se anunță în urmă două comunicări: a dlui A. D. Xenopol, asupra teoriei istoriei și a dlui I. Bogdan, despre documentul Rărenilor și organizația armatei moldovene în sec. XV-lea.

Ședințele publice pentru cetirea lor se vor fixa și anunța la timp.

Casa Rurală.

Discursul dlui C. Stere, rostit în ședința dela 6 Februarie a Camerei Românel.

(Urmare și fine).

Dlor, sunt mai puțin înclinat să apăr administrațiunea noastră decât ori care altul.

E detestabilă. Reforma ei nu se mai poate amâna, în adevăr.

Mai mult. Chiar reușita reformelor ce s'au votat și ce se vor vota atârână în mare parte de felul cum va reacționa, față de ele, și sistemul nostru administrativ.

Însă socot că este o utopie, un vis irealizabil de a îmbunătăți un sistem administrativ păcătos prin adăogirea unor noi trepte de ierarhie.

O administrație bună, înseamnă înainte de toate un control eficace; fără control nu este cu putință o administrație inteligentă, cla-

silită, îngrijitoare de interesele obștii. Înă controlul adevărat nu-l poate da nici un ministru, fiindcă nu are darul ubiqvității și nici guvernatorii generali. Controlul administrativ, adevărat și serios, pretutindeni, experiența tuturor popoarelor a dovedit-o, este exercitat numai de cel direct interesat și înșși; controlul administrațiilor asupra administratorilor, — acesta este singurul control eficient.

Dlor, acum 250 ani Anglia a fost un popor de 5 mil. și jum. de țărani; englezii locuiau acolo un teritoriu, — Scoția și Irlanda nu erau încă contopite într'un stat, — care cu puțin întrecera teritoriul regatului român. Și dacă în 250 de ani acest popor a putut să dea spectacolul acestei expansiuni vertiginoase, a ajuns să stăpânească a treia parte din populația lumii, aproape a șeasa parte din întinderea pământului, taina este în instituțiile lui administrative, în acea autonomie locală, care dă posibilitate celor interesați să controleze de aproape pe administratori, — în viața cetățenească reală în adâncimile organismului social. Și în Anglia regimul constituțional însuși nu apare decât ca o dezvoltare a regimului administrativ, al autonomiei locale.

Și dacă noi vom avea vre-odată administratori culti, cinstiti, îngrijitori, nu i vom avea cu dragători, nici cu guvernatori generali la Kaulbars din Odesa, dar numai atunci când vom avea în fiecare centru de populație un focar de viață cetățenească. (Aplauze). Și cu aceasta, dlor, este legată a doua idee care a inspirat generația noastră: nu putem ajunge la aceste rezultate cu sistemul privilegiilor electorale (Aplauze prelungite); cu sistemul acelor citadele electorale, stăpânite de un grup de familii cari speculează interesele obștii în favoarea unor interese înguste. (Aplauze).

Dacă aplicarea reformelor economice ne impune reforma electorală pe o bază cât mai largă, până la realizarea sufragiului universal, — numai din reforma electorală poate decurge și adevărata reformă morală.

Dlor, eu personal sunt convins că toate guvernele pe cari le am avut, până acum, guvernele chiar cele mai rele, — sunt mai bune decât faptele lor, fiindcă situația înaltă, răspunderea pe care o are oricine e chemat la cârmă, ar fi oprit guvernele cele mai slabe dela săvârșirea multor fapte la cari au fost siliti numai de »situația electorală«. (Aplauze).

Dacă dl Carp a putut spune odată, cu drept cuvânt, că la noi alegătorii corup guvernele, afirmarea aceasta însă trebuie să fie completată: și guvernele corup pe alegători.

Dlor, este un proces continuu de transfuziune a corupțiunii de sus în jos și de jos în sus; și am curajul să afirm, că nu suntem noi un popor mai corupt decât celelalte popoare; acesta este un punct de vedere îngust și fals, care ne denunță numai neștiința istorică a celui ce-l susține.

Dlor, nu a fost un regim electoral mai corupt ca în Anglia înainte de reforma dela 1832, completată prin cea dela 1867; a fost în Anglia un moment când, în 1853 ministrul de interne, Cornwall Lewis, față de contestarea unor mandate a spus: »Dlor, nu exagerați, dacă vom căuta să cercetăm din punctul de vedere al corupțiunii alegerilor, al neprihănirii procedurilor electorale, nu știu dacă în aceeași cameră vor rămâne 8 deputați ale căror mandate n'ar trebui să fie invalidate.«

A fost o vreme în Anglia când se publicau prin ziare anunțuri, prin cari se ofereau colegii electorale celor ce plăteau mai mult, și când prin concurența negustorilor îmbogățiți în India se deschidea o adevărată licitație pentru mandate de deputat; guvernele căutau și ele să canalizeze și în mâinile lor cât se poate mai multe mandate...

În Anglia: acest popor rigorist, acest popor de purism moral, de sentimente religioase așa de întinse ajunse la această decadere! Și numai dela reforma cea mare din 1867, care de fapt se apropie de sufragiul universal, nu se mai aude în Anglia vorbindu-se în mod constant de corupția electorală, și în orice caz nu se mai vorbește nici de corupția guvernului, nici de corupția parlamentară.

Altă cale spre »asatura moravurilor« și spre o administrație civilisată și corectă nu putem avea nici noi. (Aplauze).

Am sfârșit.

Și vă cer iertare, dlor, dacă v'ara răpit prea mult timp, — cu toate că nu mai eră nevoie de apărarea proiectului de lege, — cu expunerea aceasta poate prea pedantescă, prin excесе de citații.

Cum v'am spus dela început, nici nu intră în intențiunea mea de a face un discurs, după toate regulile artei, pentru a susține un proiect de lege acceptat de toată lumea.

Apăsă greu însă asupra mea, asupra conștiinței mele, atmosfera din unele cercuri, în urma răscolelor, și am crezut de dator la mea, datorie mai mult față de viitor, față de acele generațiuni de luptători, cari trebuie să se ridice odată în țara aceasta, să fac mai mult o confesiune, o mărturisire de credință, ca ea să rămână în anele

noastre parlamentare, ca un document de istorie sufletească a generațiunii din care fac parte.

Să-mi dați dar voie să mențin caracterul acesta al cuvântării mele până la sfârșit, și s'o încheiu fără »perorație«, și chiar fără nici o concluzie, — mulțumindu-vă numai pentru binevoitoarea atențiune pe care mi-ați acordat-o (Aplauze prelungite).

Din străinătate.

Impăratul Wilhelm și Victor Emanuel. Impăratul Wilhelm al Germaniei, care se află în drumul său spre Corfu alături de amiazi a sosit în Veneția, unde s'a întâlnit cu regele Italiei, Victor Emanuel. Întâlnirea a fost din cale afară amicală și caldă și națiunea italiană l-a primit cu o pompă deosebită. Splendoarea primirei n'a conturbat-o nici ploaia, care până aci cădea mereu.

Alături de la 8 ore dimineața regele Victor Emanuel însoțit de ministrul de externe Tilton a sosit în Veneția. Impăratul Wilhelm și regele Victor Emanuel s'au sărutat de mai multe ori. La gară au fost veniți spre întâmpinare ambasadorul Germaniei Monts, reprezentanții autorităților și ai aristocrației italiene. Elevii școlilor germane au preșerat flori înaintea împărațului. Autoritățile au luat precauțiuni, ca străinii suspecti să părăsească orașul. Din Roma au sosit jandarmii și carabinieri împreună cu ofițeri și oficiali civili. Noul scufundător »Otarla« construit în arsenal a fost lăsat în apă în prezența regelui și a familiei imperiale. Impăratul va pleca din Veneția Vineri seara spre Corfu, unde va rămâne până în 6 Maiu.

Întâlnirea are mare însemnătate politică, căci conform presei italiene s'au discutat între cei doi domnitori chestia balcanică. Orașul Veneția e din cale afară plin de străini și atât Canalul Grande cât și piața San-Marco precum și vasele germane și italiene ancorate în port sărbătoresc cu mulțimea de drapele întâlnirea celor doi domnitori.

Veneția 25 Martie. Sara Canale di San Marco a înnoiat într'o splendoare plină de farmec. Vasele de război ancorate în port au fost decorate cu lampe electrice. O mulțime urlășă a vâslat în sus și în jos în gondolele iluminate de pe canal. Drumurile erau indesate de mulțimea poporului.

În mai multe părți ale orașului au fost aprinse focuri bengalice. Sara la 8 ore s'a dat un prânz

Pictură.

(s.) Revista literară științifică a fraților noștri din Bucovina »Junimea literară«, grupează puteri harnice, serioase și culte. A dovedit-o aceasta, prin publicațiile sale și progresul făcut în decurs de patru ani, prezentându-se în anul al 5-lea cu însemnate îmbunătățiri.

Ca limbă, e scrisă această revistă bine românește, se recunoaște în acest fapt prezența tineretului; dar nu lipsește nici câte unul din harnicii veterani, cu bun nume.

Peste tot, revista reprezintă, după părerea noastră, în mod demn forțele reale culturale ale fraților din Bucovina, în măsură de a fi grupate, deocamdată, la un loc, pentru a da, a presia partea acelei țărișoare, la capitalul culturii românești.

Aleși ai muzelor, cântăreți și povestitori nu; dar investigatori da, găsim aici.

Pe terenul științific se lucrează; în artă, — acum e rândul, se manifestează: în arta picturii.

O mișcare artistică, în pictură, există la poporul român, în România.

Școala genialului Grigorescu, țara și poporul românesc n'a rămas fără următori, deși maestrul e... sus! La noi, cu acest raport, ne putem mândri nu cu vre-o grupare, dar cum am dat poeziei pe Goga, în pictură avem pe Smigelschi, artist în redarea celor sfinte.

Vin la rândul lor frații bucovineni, și ne dau pe Eugen Maximovici, la a cărui serbătorire s'a închinat nr. 2 a. c. al »Junimii literare«.

Acest număr, este închinat pictorului Eugen Maximovici, ca autorului »icoanelor ctitorilor bisericesti și întemeietori de state«, Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare.

Frumosul număr al revistei din vorbă ne dă reproduceri bine reușite, din operele pictorului numit.

Iată cele mai de seamă »Fresco executat în reședința mitropolitană din Cernăuți«, în frunte cu Mitropolitul, — foarte viu și expresiv. »Dol muntelui cu desăgi«, tipuri adevărate românești, figuri de cameni brumați de vârstă, dar vânjoși, cum e omul muncii. »La pârleaz«, »La fântână« sunt alte icoane sugestive, și mai ales frumoasă ni se pare »Fetița cu cofa plină«. Alte »motive« și un perete din galeria de tablouri a artistului, mai împodobesc paginile revistei, în afară de articolele scrise și dedicate, în cea mai mare parte, artistului.

Partea de căpetenie însă de sigur, sunt cele două reproduceri murale, ale figurii lui Ștefan cel Mare, (dela bisericile Sf. Ilie și Voroneț), — ca lucruri vechi — despre cari scrie pictorul un studiu, și Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare, pe cari i-a făcut pictorul, pentru a împodobi »sala de primire din reședința mitropolitană din Cernăuți«, unde se află așezați, — ca lucruri noi.

Despre acești ctitori și întemeietori, ieșiți din penelul artistului sărbătorit, iată ce scrie în corpul revistei dl Sextil Pușcariu:

»E necesar însă, ca un artist modern să sintetizeze din toate acestea scumpe rămășițe, din cărți vechi și de pe ziduri de biserică, tipul erou-

lui și fără a se depărta de adevărul istoric, se adaugă toate acele note, care să ni-l apropie de concepția pe care ne-o facem noi despre scumpul strămoș.

»D-ia l-ai ridicat din genunchi, căci nu fiuuta umilă a ctitorului din evanghelia dela Humor, ci Voevodul temut, cu mâna încheștată pe sabia biruitoare și-a stat înaintea ochilor. I-ai dat o ținută care ne amintește viu faptele sale și care în același timp nu este o poză teatrală. Din trăsăturile feții sale — mă gândesc la pânza d-tale — apare energic, conștiința de sine, iar în același timp, o frunte lată și senină ne arată pe omul care n'a stat numai în războaie, ci a știut să-și ferească țara și în timpul păcii, cu bunătatea sufletului său de sfânt. Nu l-ai făcut mai mare de stat decât ni-l descrie sfântosul Neculce, dar privindu-l, el crește înalțea ochilor noștri.

Popularizarea produselor românești de orice ordin, fie artistic, literar, economic ș. a. apoi adâncirea vieții, trecute și evocarea figurilor ei cu putere de plasticizare, și în fine fixarea tipurilor vii din timpul și viața actuală, sunt tot atâtea servicii și adausuri aduse unei culturi.

Răspândirea posibilității de a gusta farmecul acestor fel de produse, înlesnirea influenței reciproce, cum și apropierea între elementele omogene, constituiesc o problemă, în a cărei serviciu s'a pus și »Junimea literară«, când sprijinește și popularizează producțiuni artistice, ca cele despre cari am vorbit în aceste rânduri.

de gală pe yachtul Hohenzollern în onoarea regelui Victor Emanuel, după care regele s'a reînțors la palat în bubuitul sărbătoresc al vaselor de război italiene și germane și în continuele ovațiuni ale poporului.

Veneția 26 Martie. Cu puțin înainte de 8 ore regele a mers sub coperișul yachtului Hohenzollern ca să la parte la prânzul de gală, care a fost fixat la 8 ore. Regele a fost însoțit de Tittoni ministru de externe. Împăratul Wilhelm l-a așteptat pe treptele yachtului, apoi au mers în salonul vaporului, unde Majestățile lor au vorbit viu până la începerea dîneului de caracter strict familiar.

La masă Tittoni a șezut la dreapta împăratului iar regele Victor Emanuel lângă împărăteasa Germaniei. Când, împăratul și regele s'au sculat de la masă și au strâns mâna cordial apoi s'au dus în sala de fumat dimpreună cu ceilalți membrii din societate, pe când împărăteasa dimpreună cu copiii și cu celelalte dame s'a dus pe coperișul yachtului, ca să privească iluminarea pieței San-Marco și a vaselor de război.

Regele Victor Emanuel și împăratul Germaniei s'au retras într'un cabinet unde au vorbit timp de un sfert de oră. Apoi au invitat membrii suitei și cu ei asemenea au conversat un sfert de oră, de unde au mers și ei pe coperișul yachtului, ca să privească iluminarea.

Anarhist contra regelui Spaniei. Din Lisabona se anunță, că poliția de acolo a fost înștiințată despre planul unui anarhist polon cu numele Antosa, care a sosit din Argentina în Lisabona — și de aci voiește să meargă la Madrid — căci a venit din Buenos Ayres cu însărcinarea ca să asasineze pe regele Spaniei. Intreaga poliție îl urmărește, iar la granița spaniolă au luat mari măsuri de apărare, ca să-l înhațe pe primejdiosul anarhist. Deasemenea e bine păzit și regele, precum și palatul regal din Madrid.

Din Toronto.

Checlă-română, 25 Martie 1908.

Spectate domnule redactor! Aveți bunătate a da loc în prețuța-vă foaie următoarelor:

În 12 I. c. st. n., s'a constituit la noi într'un biru o societate de lectură cu numele »Kécsai Casino« contra căreia în parte n'aș avea nimic de excepționat, dacă n'aș fi convins că partea feului la înființarea acestui casino se poate atribui numai preotului nostru drept credincios român A. Todan, naționalist verde (după cum are datina a se numi), cu care ocaziune s'a ales de prezid. notarul comunal Szerelny László, iar de vice pr. medicul comunal dr. Klein Samu.

Dle redactor! Cu permisiunea d voastră vin pe calea aceasta a face o întrebare către d nul preot. Domnule! Oare nu eră mai bine dacă d-ta ca român și ca păstor sufletească te ai fi îngrijit de regularea salarelor învățătoresci, conform legilor școlare, și de repararea școalelor și de spărtuștoarele lor, care stau să pice, și oare nu eră mai bine dacă d-ta te ai fi îngrijit ca să se înființeze o societate de lectură pentru poporul român în localitățile școalelor noastre confessionale, ori într'altă casă privată, unde s'ar putea învăța și deșteptă poporul în altă formă și pe altă cale, iar nu în biru, mai ales în ziua de astăzi, când toți oamenii inteligenți și cu inimă către popor, se luptă din toate puterile ca să abată poporul de la cercetarea virturilor și de la beutura alcoolului, cu atât mai vârtos, că chiar și comitetul administrativ al comitatului nostru Toronto, îngrijorat de bunăstarea și înaintarea poporului din acest comitat, a adus salutara hotărâre că în Dumineci și sărbători să se închidă birturile, căci sunt numai spre demoralizarea și ruina popo-

rului, mai ales în ziua de astăzi, când vedem demoralizarea și sărăcia pretutindeni, apoi vedem cu toți că nu numai peste săptămână, dar și în Dumineci și în sărbători birturile gem de oameni, iar fumul de lulea și de țigarete în localuri atât e de îndesat încât poți să-l tai cu cuțitul?!

G. Gataianțiu.

D'ale învățătorilor.

Apel către frații învățători! »Vatra școlară« revistă pedagogică, redactată de înțelepții dîni profes. pedagogi în Sibiu, a încetat de mai în apărarea din cauza că nu a fost sprijinită de către învățătorii noștri. Îată în nrul 10 al acestei reviste cum scrie dl profesor dr. Petru Șpan.

»Ne e greu să zicem cuvintele: la despărțire! Căci asta înseamnă o mare rușine pentru noi învățătorimea ortodoxă română din Transilvania și Ungaria. Noi am fost, cari la toate ocaziile, am accentuat lipsa unui organ pedagogic și unde nu ni-s'a dat prilej, am cerut de la forurile superioare: înființarea unui astfel de organ. Acum, când din inițiativa unor dascăli idealști a răsarit »Vatra Școlară«, tocmai în aceste timpuri critice, ca cele prin cari trecem și vom trebui să trecem; după existența de un an să ne vedem săraci, lipsiți de această hrană sufletească, din cauza unei indolențe neexplicabile, căci doară nu sumulița de coroane 6 va fi cauza adevărată. Cel ce nu poate plăti la an șase coroane, nu e vrednic să stele în simțirile cultivătorilor unui popor. Se poate socoti un astfel de om între inteligenți, când nici o foaie de specialitate nu vrea să fie? De sigur că nu. Un astfel de om numai are loc între noi... Aci nu mai trebuie comentat.

E ceva trist și foarte dureros că așa o foaie cum a fost »Vatra școlară« să fie sistată din lipsa de abomenți. Apelez, fraților colegi, la voi și vă rog să ne strângem șturile și să ne grupăm din nou dar cu puteri unite și să rugăm din nou pe dâii prof. pedag. de bun renume dr. P. Șpan, dr. I. Lupas, T. Popovici, V. Stan și Nic. Vătășan, ca să ridice steagul 'n jurul cărula cu toți să ne grupăm fără ca să facă vre-o excepțiune. Excepțiunile constatându-se o să fie înferate — cu disprețul nostru; unii ca acela să fie urmăriți din partea autorităților noastre școlare, ba trebuie chiar și 'n ziare publicați ca niște trântori ai culturii. Sus steagul, o să vă urmăim! Vasilie Sala.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 27 Martie n. 1908.

— **Starea M. Sale.** Din Viena se anunță că M. Sa se simte foarte bine și puținul catar ce l-a avut a dispărut. Se simte foarte bine și ieri după prânz s'a preumblat foarte mult pe coridor. Dacă timpul se va încălzi, va încerca a face preumblări în liber.

— **Moștenitorul de tron Francisc Ferdinand în Abbazia.** Din Abbazia se telegrafiază: Moștenitorul de tron Francisc Ferdinand împreună cu soția sa principesa Hohenberg, au sosit ieri acolo și au descias la Hotel Belevue-Palace.

— **Björnson — nu-i mai slăbește pe unguri.** Din Praga se telegrafiază, că marele scriitor și apărător al celor asupriți, Björnstjerne Björnson, a trimis o epistolă directorului muzeului național din Praga, în care zice, că de aci înainte va face tot ce-i cu putință ca să sprijinească pe slovaci și celelalte naționalități în lupta lor contra dominațiunii de rassă din Ungaria.

— **Misiunea aradană la contele Apponyi Albert.** Ministrul de culte contele Apponyi Al-

bert după cum se știe, a fost ales cetățean de onoare al orașului Arad, într'una din ultimele adunări ale municipiului. De atunci această diplomă s'a isprăvit și va fi predată contelei de o delegație a orașului Arad, Duminecă în 5 Aprilie. Membrii misiei vor fi primarul Varjassy Lajos și fișpanul Károlyi Gyula, mai departe membrii comisiei municipiului Lukácsy Lajos, Kristyóry János, Kovács Vince și Domány József.

— **Urgentarea băncii naționale independente.** La pertractarea amănunțită a revizuirii regulamentului Kmétty Károly a înaintat o modificare, în care zice, că între cauzele ce sunt de pertractat urgent să se însire și constituirea băncii naționale independente. Propunerea o sprijinește și președintele camerei deputaților Justh Gyula.

— **Director al »Bocșanei«** în locul mult regretatului protopresbiter Maxim Popovici, trecut la cele eterne, a fost ales dl avocat dr. Aurel Oprea, care a intrat zilele acestea în funcțiune. Dorim prosperare și înflorire institutului »Bocșana« pe calea apucată sub conducerea noului director, bărbat de inimă și fiu al poporului din partea locului, cunoscător atât al firei poporului cât și al năcazurilor, ce așteaptă lecure prin o conștiință conducere a băncii noastre.

— **Adunarea generală a »Asociațiunii«** va avea loc în anul acesta în Șimleul-Silvaniei la 9, 10, 11 și 12 August. Ziua primă, adunarea despărțământului sălăgian și a »Reuniunii femeilor sălăgene«. Seara: seara de cunoștință. Ziua II ședință (înainte de ameză), teatru cu Zaharie Bârsan seara. Ziua III ședință și seara petrecere. Ziua IV excursie la mormântul lui Bărnățiu la Bocșa și acolo asemenea serbări culturale, a cărora program încă nu i fixat. Insufleteșirea e mare. Pentru eventualele spese au contribuit toți învățătorii cu câte 5 cor., preoții cu 10 cor., protopopii cu 20 cor., mirenii cu cât vor voi.

— **Impușcat numai pentru niște vreascuri de foc.** O tragedie înfiorătoare, sângeroasă s'a întâmplat în pădurea lui Telegdy Sándor din marginea hotarului comunei Boteni (comit. Bihor). Vremea încă tot e neplăcută, rece și Teodor Bodea dimpreună cu doi tovarăși ai săi au mers în pădurea Măriei Sale după niște vreascuri de foc. Pădurea e a Măriei Sale și lemnele sunt ale lui și vreascurile. Pândarul Dinszky András a băgat de seamă — furtul. A zis către »hoții« să ducă »lemnele« napol. Săracii oameni au zis ca să le lasă vreascurile, pândarul a început să se certe să l injure și infuriat a prins arma și l-a împușcat pe Teodor Bodea. Sermanul Teodor Bodea a plătit cu viața vreascurile după care a mers în pădure mănăst de năcazurile vieții și de bună seamă pentru ca să aibă cu ce face foc copilașilor lui, cari acasă degerau de frig. Grele vremi am ajuns! Până și pândarii au dreptul să stingă viața bieților români.

— **Primejdia unui pod de fier.** Din Giula se anunță, că picherul a observat crepături la picioarele podului de pe Criș al căii ferate. Despre aceasta a făcut incunoștințarea locul competent. Deoarece crepăturile sunt de natură serioasă, trenurile pot circula pe pod numai foarte încet, ba nici aceea nu-i eschis, că comunicația va trebui să fie întreruptă, din ceace ar rezultă o pagubă nespus de mare pentru comunicația Ciaba—Oradea mare. S'a pornit cercetare, pentru ca să se afie cine-i răspunzător pentru construirea ușuratică a podului.

— **Procesul contelui Festetici — Coburg Luiza.** Din Bruxela se scriu următoarele: Pertractarea procesului Festetici—Coburg Luiza hotărâtă pe ieri s'a amănat pe Luni după amiază, deoarece apărătorul acuzatului s'a îmbolnăvit, iar

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

reprezentantul acestuia de aici nu a avut timp de ajuns pentru a studia toate documentele referitoare la acest proces.

— **Rana regelui Manuel.** Cu toate desmințirile, rana regelui se vede a fi periculoasă. Anume din Heldelsberg se scrie, că mareșalul curții regale din Lisabona telegrafic a chemat pe renumitul profesor de Cerny, să meargă la Lisabona.

— **La omorât stânca.** La facerea liniei ferate Caransebeș—Hațeg muncitorii au avut să taie o stâncă de 25 metri de înălțime. Muncitorul Carol Roman tocmai ridică o stâncă, când de odată stânca s'a răsturnat în adâncime luându-l și pe Roman cu ea și omorându-l.

— **Dare de seamă.** Dl. *Dimitrie Tarangul* locuitor colonel în Trient a dăruit pentru scopuri de binefacere 8 cor., care sumă a fost pusă la dispoziția »Asociațiunii naționale aradane«.

— **Duhovnic hoț.** Din Neapoli se scrie, că ieri au deținut acolo pe paterul (preot) Valeriano care după moartea principelui Montforte a furat juvelerice și hărții de valoare în preț de 300.000 de franci. Valeriano a fost duhovnicul principelui Montforte, care a murit acum de curând.

— **Stössel în cetatea Petru-Pavel.** Generalul Stössel a căpătat ca locuință în închisoare o celulă slab mobilată, alături de a lui Nebogalov. Prin gratiile dela fereastră se vede o grădină, iar dincolo de grădină este palatul de iarnă al țarului. Prânzul îl are împreună cu Nebogalov și cu ceilalți generali, cari în bătălia dela Ciusima s'au predat dimpreună cu vasele lor de război în mâinile japonezilor.

— **Cutremur de pământ în Oravița și jur.** În 20 Martie n., s'a simțit un cutremur de pământ de o forță mijlocie în jurul Oraviței pe la 4 ore dimineața însoțit de un slab bubuit ce înainta dela nord spre sud.

La acest cutremur mulți deșteptându-se au sărit din pat. Pagube nu s'au întâmplat. În Anina un murmur durcitor a însoțit cutremurul, la care mai mulți au tresărit. În asemenea mod s'a observat cutremurul în Ciuchici și Ilașii.

— **Asasinarea fraților Novacovici.** Din Belgrad se anunță: Curtea supremă a nimicit sentința judecătorească de prima instanță în afacerea fraților Novacovici; anume judecătoria l-a făcut responsabil pentru faptul omorului pe fostul ministru de interne Lazar Petrovici, și-a îndrumat judecătoria, ca să pornească cercetare încontra lui Mihail Cerovici, fostul prefect de poliție și încontra lui Vukassovics locotenent de jandarmi. Înalta Curte a declarat, că asasinarea fraților o consideră drept crimă ordinară, și față de aceasta a dispus arestarea lui Cerovici și Vukassovics.

— **Nenorocire într-o mină.** În orașul Voliké în mina Giičkauf surpându-se pârtelele a îngropat sub el 2 controlori, 4 lucrători și un practicant; apa fiind în creștere corpurile celor cinci nenorociți nu se pot scoate afară.

— **Înșelătorile bancherului Rochette.** Din Paris se anunță că judele de instrucție Derlits a ordonat punerea sub sechestru a averii bancherului Rochette. La »Banque de France« (Banca Franței) a reușit a cuprinde o depunere de 7 milioane de franci; această sumă a fost depunerea unor bănci (banca franco-spaniolă și credit mier.) Conform cercetărilor, Rochette a depus la alte bănci 2 1/2 milioane franci sub nume fals. La aceasta se mai adaugă, locurile, casele, înlocuiri cumpărate pe seama stabilimentelor industriale, așa că din milioanele cele multe se vor putea acoperi cel mult 13 milioane de franci, până când datoria este de 200 de milioane. În orașul Melun, a produs mare consternare deținerea lui Rochette. Pe »Bancherul cel cu mâna darnică«, cum îi numeau săracii, l-au considerat de cel mai mare om născut în satul lor. Tatăl lui Rochette, un om simplu, un proprietar mic, care numai din bunăvoința copilului său a ajuns la stare mai bună. Încă de mic copil a fost foarte vioi, a ajutat părinților la susținerea familiei, a fost aplicat ca chelner, ca bărbier și cu toate că nu a avut o așa mare atragere față de profesiunea aceasta, totuși a învățat-o. Absolvând școala comercială, a fost aplicat ca chelner într-un restaurant.

Din Lille se anunță: Edvard Elias bancher, după ce a dat faliment a fugit în Belgia, Edvard

a lăsat vre-o 1/2 milion de franci datorie. Edvard sta în legături comerciale cu Rochette și astfel se explică falimentul.

Starea acțiilor lui Rochette e mai favorabilă deoarece la controlarea casei băncii franco-spaniolă și a creditului mier, presupunerile pesimiste nu s'au adeverit.

— **Cazuri de moarte.** Ni-se anunță încetarea din viață a *văd. Ecaterina Tordășianu n. Lupșa*, care și-a dat după scurte, dar grele suferințe suflul în al 76-lea an al etății și în al 45-lea al văduviei, Mercuri, în 12/35 Martie c. la orele 6 jum. seara, împărțită fiind cu sfintele taine. Rămășițele pământești ale adormitei în Domnul s'au așezat spre veșnică odihnă, Vineri, în 14/27 Martie c., la orele 2 1/2 d. a., în cimitirul bisericii gr.-or. române din Ilia-mureșană. Fie-i jărâna ușoară și memoria binecuvântată! Pe defuncta o deplâng: Valeria m. Olariu, Pompiliu, Victor, Eugen, ca fiică și fiu. Ioanichie Olariu, ginere. Ella Tordășianu, Eugenia Tordășianu, ca nurori. Mioara Viorica Tordășianu, ca nepoată.

— **Ioan Moldovan**, comisariu de catastru în penziune, membru ordinar al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român și fost prim episcop al bisericii gr.-ort. din Totoiu a încetat din viață după scurte suferințe Vineri în 7/20 Martie la 10 ore a. m. în al 86-lea an al etății. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre veșnică odihnă în cripta familiară de lângă biserica din Totoiu, Duminecă, în 9/22 Martie. Fie-i jărâna ușoară și memoria neuitată!

Trimitem celor rămași în durere sincere condoleanțe.

— **Vasile Cioban**, miner fruntaș și român binecunoscut, a încetat din viață la 24 Martie în Roșia de munte. Răposatul a fost tatăl poetei Maria Cioban măr. dr. Botiș, a d-nilor dr. Aurel, dr. Virgil și dr. Pompil Cioban, dând creștere aleasă, cu jertfe uluitoare, acestor fruntași ai generațiunii mai nouă. Moartea lui îmbracă în doliu o estinsă comună de rudenii.

Intristatei familii îi trimitem sincerele noastre condoleanțe.

— **Dare de seamă și mulțumită publică.** Pentru petrecerea cu joc aranjată în 11 Febr. a. c. în favorul »Fondului dr. Iosif Hodoșiu« dela gimnaziul public român gr.-or. din Brad au susprăsolvit următorii domni: Dr. Alex. Mocsonyi 20 cor., Ionuț Brut Hodoșiu 50 cor., Vas. Mangra, dr. Nicolau Oncu, Georgiu Feler, Emanuel Comșa, dr. I. Pop, dr. V. Nemeș, fiecare câte 10 cor., dr. Teodor Morcan, Fr. Menking, Szikszay Gábor, Alex. Drala, Romuț Coțolu, fiecare câte 5 cor., Iliș Ometa, 4 cor., I. Mihut, 3 cor., Silviu Cătean, Nicolae Delo, dr. I. Radu, Vas. Boneu, Const. Costin, Tr. Sucu, M. Stola, Kugel Sándor, Ioachim Comșa, fiecare câte 2 cor., G. Simedrea, Petru Todoran, Demetriu Man, N. Schuller, Andreiu Bogdan, Ioan Ghiță, Tr. Magier, N. Bran, fiecare câte 1 cor., N. Luțai 50 fileri. Primească mulțumită on. domni, cari au binevoit a sprijini această instituție, rugându-i să ne dea și pe viitor mână de ajutor! *Comitetul aranjator.*

— Prin efectul miraculos al cremei »Aranka de Mintschek«, orice damă se face frumoasă ca în basme. Prețul unui borcan 1 coroană, borcan mai mare în culoare roză 2 coroane. Săpun »Aranka« 70 fileri. apă de spălat »Aranka« 1 cor., pudră »Aranka« 1 cor. mare 2 cor. Cine dorește să aibă un păr frumos blond să folosească apa de păr »Aranka«. 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îi încărunește părul să folosească regeneratul de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabricatorul: laboratorul chemic Mintsek Géza. Kecskemét.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adeverit ca adevărat bune în contra plastrilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dacă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tórnay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Felurimi.

Soldații din Haiti. Pictorul american Henry Dandham, care a petrecut mai mulți ani în Haiti și care azi trăiește în Anglia, povestește următoarele întâmplări ciudate despre armata din Haiti:

»Când odată șeful suprem al armatei a cercetat trupele din Gonaives, colegul meu, un irlandez m'a întrebat următoarele:

— »Volești să vezi cum Împrăștiu întreagă banda?»

— »Cum să nu! — am zis.

»Englezul a luat cinci taleri și strigând i-a aruncat în aer. Soldații deodată a sărit din rânduri și au început a se bate pentru cele cinci piese de argint. Două piese le-au luat trupele, iar trei au fost prada comandantului. Comandantul a dispus deținerea colegului meu, »pentru că în prezența unui străin stimat a nimicit vaza ostirei din Haiti«. Străinul stimat am fost eu. Pe colegul meu l-au osândit la trei săptămâni închisoare, dar alte cinci piese de argint precum și o sticlă cu rum au adus toată treaba în ordine și în 20 de minute iar am fost la mine acasă.

Emigrările.

Șeful biroului de emigrare din New-York, dl Sargens, în raportul său anual, între altele își pune întrebarea: »Că ce va fi urmarea unui număr atât de însemnat de emigranți, ce a început ca o năvală mai cu seamă în anii urmă?»

Zice dl Sargens, în acel raport, că e o întrebare grea de rezolvat și care s'a repetat deja de multe ori și dacă am calcula, că în fiecare an ar emigra în America numai un milion de inși, populațiunea Statelor Unite s'ar înmulți peste 134 de ani la 950 de milioane locuitori.

În legătură cu acestea credem că nu va fi chiar fără interes a reproduce și noi statistică aceea în care se vede progresul numeric începând dela anul 1820. Numărul total al emigranților începând de atunci până la finea anului trecut e de 25.318.067.

După țări cade pe fiecare pe cum urmează, și anume din:

Germania	5,262,463
Austro-Ungaria	2,575,021
Anglia și Irlanda	7,502,194
Rusia	1,927,237
Italia	2,559,107
Scandinavia	1,833,468
Țările de jos	157,751
Franța	448,011
Svedia	227,893
China	288,398
Japonia	132,969
Statele diferite	2,403,559
	25,318,067

Populația Statelor Unite e astăzi de circa 86 milioane locuitori.

Cu privire la numărul de mai sus, sunt însă și mai de interes numărul următor, cari arată curat numărul emigranților numai din Austro Ungaria, și care e o iconă destul de slabă de înaintare, a popoarelor din monarhie.

Acesta e raportul statistic începând dela anul 1861:

1861	— — — —	13
1862	— — — —	78
1863	— — — —	93
1864	— — — —	136
1865	— — — —	518
1866	— — — —	87
1867	— — — —	392
1868	— — — —	1,499
1870	— — — —	425
1871	— — — —	4,887
1872	— — — —	4,410
1873	— — — —	7,112
1874	— — — —	8,850
1875	— — — —	7,658
1876	— — — —	6,276
1877	— — — —	5,396
1878	— — — —	5,150
1879	— — — —	5,963
1880	— — — —	17,267
1881	— — — —	27,935
1882	— — — —	29,150
1883	— — — —	27,625
1884	— — — —	36,571
1885	— — — —	27,309
1886	— — — —	28,680
1887	— — — —	40,265
1888	— — — —	45,814
1889	— — — —	34,174
1890	— — — —	56,199
1891	— — — —	71,042

1892	—	—	—	76,937
1893	—	—	—	57,420
1894	—	—	—	38,638
1895	—	—	—	33,401
1896	—	—	—	65,103
1897	—	—	—	33,031
1898	—	—	—	39,797
1899	—	—	—	62,491
1900	—	—	—	114,847
1901	—	—	—	113,390
1902	—	—	—	171,989
1903	—	—	—	206,011
1904	—	—	—	177,156
1905	—	—	—	275,683
1906	—	—	—	265,138
1907	—	—	—	338,451

Volniciile lui Justh.

— Ședința dela 27 Martie a Dietei. —

— Prin telefon. —

Presidează Justh și apoi Rakovszky. Dintre naționaliști sunt de față: dr. N. Oncu, M. Polyt, dr. M. Hodja, dr. G. Popoviciu, dr. M. Ivanka, F. Szikcsák, dr. A. Vaida, dr. I. Maniu, dr. A. Vlad, C. Bredicianu, V. Damian, dr. St. Petroviciu, M. Bella și dr. St. C. Pop.

Înainte de a se intra în ordinea zilei se naște o animată discuțiune în jurul verificării procesului verbal al ședinții de ieri.

Lengyel este contra verificării mai ales din motiv, că propunerea pe care o făcuse Farkasházy și pe care Justh o înlăturase cu dela sine putere nu este pusă în procesul verbal. Pretinde ca aceasta să se introducă acum.

Justh vorbește pentru verificarea procesului verbal.

Farkasházy vorbește contra verificării și vorbește pe larg asupra incidentului de ieri.

Hammersberg apără procedura de ieri a președintelui.

Justh consultă camera și majoritatea primește verificarea. Minoritatea protestează.

Se naște apoi o lungă discuție asupra incidentului de ieri, când prezidentul în chip volnic a călcat regulamentul și a adus gravă atingere libertății cuvântului nevoind să ia în seamă propunerea pe care Farkasházy, o făcuse în scris.

Zice și dovedește, că numai camera era în drept să hotărască asupra acestei propuneri.

Laehne (strigă ironic): Vin aliații!

Brediceanu continuă a arăta volnicia președintelui și arată ce lovitură ar fi pentru libertatea cuvântului și pentru parlamentarism când s'ar tolera această procedură brutală prezidențială, doar dreptul de a vorbi și a face propuneri este legat de însuși mandatul deputatului. Președintele nu are în nici un articol al regulamentului asigurat dreptul să nesocotească voința și inițiativa unui deputat.

În felul acesta președintele ar putea să înlătore o propunere și fără să o mai motiveze. Și dacă e vorba numai de propunerea sa, el la toate ar putea invoca pretextul, că nu-i în legătură cu chestia dela ordinea zilei.

Un astfel de parlamentarism ar fi o simplă comedie.

Dr. Iuliu Maniu vorbește în chestie personală protestând încontra cuvintelor de ieri ale lui Rakovszky. Arată că vicepreședintele dietei l-a atacat în chip brutal și pe nedrept sprijinindu-se pe simple scorni-

turi. În mijlocul aplauzelor minorității Maniu îl execută sdравn pe Rakovszky.

Dr. A. Vlad deasemeni protestează energic încontra apucăturilor prezidiale.

Rakovszky l-a îndrumat la ordine.

Hoffman de asemeni arată, că a fost o volnicie din partea lui Justh când a ridicat ieri la orele 2 ședința.

Lengyel Zoltán încearcă și el să vorbească făcând o propunere, dar președintele pur și simplu nu-i dă cuvântul. Se produce un sgomot mare. Abia după acestea se intră în ordinea de zi vorbind foarte pe larg, documentat și cu mult discernământ:

Dr. Iuliu Maniu, care arată absurditatea, cum s'au condensat în articolul întâiu o mulțime de chestiuni fără nici o legătură între dânsule. Propune, ca maximul orelor de ședință să fie 10 iar nu 16, ca în proiect.

Mai cer cuvântul Molnár și Vlad, dar prezidentul nu-l dă ci ridică ședința.

Convenirea românilor.

Budapesta, 27 Martie.

— Prin telefon. —

Aseară tinerimea română universitară din Budapesta și alte persoane a ținut o convenire foarte bine reușită. Invitați au fost și deputații naționaliști, căror li-s'au făcut mari ovațiuni. A făcut foarte bună impresie faptul, că afară de români, slovaci și sârbi, au venit la convenire și studenți universitari italieni. Cuvântul de bineventare al deputaților l-a rostit Negruțiu. A răspuns în termeni foarte calzi producând mare însuflețire dr. T. Mihali, președintele clubului naționalităților. După el a vorbit deputatul slovac Ivanka, care a stors admirația tuturor celor de față. Mircea Russu a arătat bucuria tinerimei, văzând în simul ei pe aleșii națiunii. Promite serbătorește că atunci când li va veni rindul, tinerimea își va îndeplini și ea cu sfințenie toate datoriile naționale. Desvoltă pe larg însemnătatea legăturii cu italienii și închină în onoarea oaspeților italieni.

Li răspunde inginerul Rebaczki care închină în onoarea României libere.

Senzația serii a fost însă admirabilul discurs rostit de dr. V. Lucactu. Tinerimea i-a făcut entuziaste ovațiuni și după aceea s'a cântat Doina lui Lucaciu.

Vorbește dr. Milan Hodja care de asemeni a entuziasmat pe conmeseni vorbind cu multă pricepere nu numai despre sufragiul universal, dar face apel în cuvinte calde, ca tinerimea să cultive legăturile dintre fiii naționalităților.

Deputatul Béla ține d'asemeni un toast care a fost mult aplaudat.

La urmă dr. T. Mihali mulțumește pentru buna-primire și masa se ridică în mijlocul celei mai mari animațiuni, care a domnit de altfel toată seara.

Ultime informațiuni.

Reformele din Macedonia. Petersburg, 27 Martie. Ministrul de externe a primit cu mare căldură răspunsul dat de Austro-Ungaria, cu privire la proiectul de reforme al Rusiei. Izvolski încă în ziua aceea a răspuns la notă, primind toate schimbările făcute la propunerile înaintate reprezentantului Austro-Ungariei. Izvolski va vorbi în timpul cel mai apropiat în дума imperială.

Printul Bülow în Viena. Viena, 27 Martie. Printul Bülow cancelarul imperiului german încurând va reîntoarce vizita ce i-a făcut o la Berlin baronul Aerenthal.

Printul Bülow va sosi în Viena Duminică viitoare și petrece 2 zile.

Până acuma se credea că Bülow va face vizita în Viena de odată cu împăratul Wilhelm pe la începutul lui Mai, vestea aceasta însă dela început era neîntemeiată, pentru că printul Bülow deja cu câteva luni mai înainte voia să reîntoarcă vizita, însă din cauza înmulțirii afacerilor în adunările imperiale a trebuit să-și amâne planul. Tot așa de neadevărată și vestea că printul Bülow va călători în Italia, pentru că cancelarul imperiului Marți dimineața se va reîntoarce la Berlin. Baronul Aerenthal Duminică seara va da un mare prânz — în onoarea printului Bülow, Luni înainte de amiazi însă va da un dejun la ambasadorul Germaniei Cirski. Majestatea Sa îl va primi în audiență privată pe printul Bülow Luni după amiazi.

Economie.

Sămănăturile în România. Ministerul domeniilor a primit telegrame din mai multe puncte ale țării, prin cari se face cunoscut, că după ploile din urmă starea sămănăturilor este foarte satisfăcătoare.

Unelte economice. Vestim pe economii noștri, că comitetul nostru central pune la dispoziție spre folosire, pe lângă purtarea cheltuelilor de transport, plugul sistem Sack și grapa de fânate (mușchi).

Uneltele se dau cu preferință membrilor reuniunii, locuitori în comunele, unde asemenea unelte nu s'au folosit până acum, și se iau în primire dela subscrișul secretar. Aceste unelte la dorință se pot cumpăra dela Reuniune cu preț convenabil, Sibiu, 17 Martie n. 1908. Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«. Pant. Lucaș, prez. Vic. Tordășianu, secretar.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 27 Martie 1908.

INCHEREREA la 1 ORĂ :

Orđu pe Apr. 1908 (100 sig.)	23 40—23 42
Secară pe Apr.	20 96—20 98
Ovăș pe Apr.	15 30—15 32
Cucuruz pe Mai 1908	13 30—13 32

INCHEREREA la 4 ORE :

Orđu pe Apr.	23 42—23 44
Secară pe Apr.	21 02—21 04
Ovăș pe Apr.	15 30—15 32
Cucuruz pe Mai 1908	13 30—13 32

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Orđu	
de Tisa — — — —	22 K. 60—24 K. 30
Din comitatul Albei — — —	22 » 60—23 » 80 »
De Pesta — — — —	22 » 30—23 » 90 »
Bănățenesc — — — —	22 » 35—23 » 40 »
De Bacica — — — —	22 » 50—23 » 70 »
Săcară — — — —	21 » —21 » 10 »
Orzul de nutret, cvalitatea I.	14 » 90—15 » 10 »
» de cvalitatea II — — —	14 » 70—14 » 90 »
Ovăș » » I — — — —	16 » 30—16 » 50 »
» » » II — — — —	15 » 80—16 » — »
Cucuruz vechiu — — — —	— » — — — »
» nou — — — —	13 » 30—13 » 55 »

Poșta Administrației.

Adam Damian, Brad. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1908.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

**Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română**

și numai dela comercianți români să cumpărăm
Cine va cumpără în anul acesta (cel puțin de 5 ori) dela comerciantul român: **F. A. Degan din Fiume (Postafioek Nr. 163)** va primi de anul nou un călindar românesc de părete gratis!!

Așa un călindar frumos nu a mai apărut până acuma. Pentru cei interesați amintim, că conține un Bloc (carte) cu 365 foi în care se află toate sărbătorile noastre. Va avea și o corfă frumoasă pentru epistole sau lucruri de mână și pe deasupra, reprezentă în pictură artistică și portul Fiume.

Acest calendar împodobește ori-și-ce salon deci recomandăm să nu lipsească din nici o casă românească.

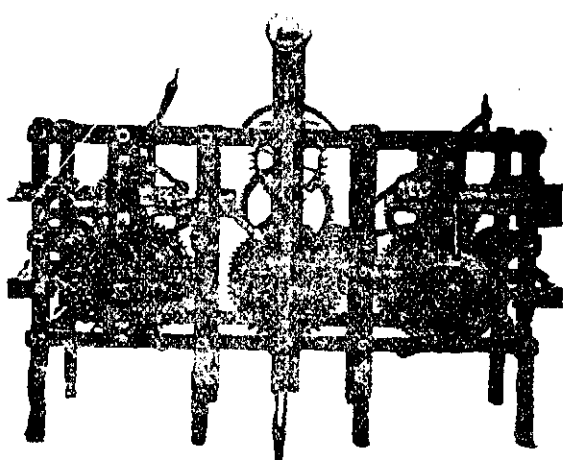
Cereți prețurent românesc gratis! Degan trimite (franco) în un pachet de 5 kgr. și mai multe mărunțișuri.

Mulți îi laudă cafeaua cea bună, care costă 1 kgr. numai 1 fl. 20 (2 cor: 40), apoi Tea aromatică, Portocale dulci în corfă de 5 kgr. Ciocoladă, «Aparat pentru fertul laptelui tare practic». Mandule, Sardine, Stafide etc., pe cari la el în totdeauna le aflăm proaspete și cu prețul cel mai ieftin.

Cei mai de frunte români comandă dela el. **Faceți comandă de probă frați români și vă veți convinge.**

Scrieți românește!

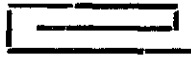
MEZEY DEZSÖ, ciasornicar de turnari.
ORADEA-MARE, str. Szent János nr. 320.

Am onoare a atrage atențiunea on. public asupra atelierului meu de ciasornice de turnari unde se fabrică ciasornice excelente al că-ori mechanism a fost premiat la mai multe expoziții, cu roatele principale făcute din metal roșu, cu fuse separate mobile, cari înlesnesc tragerea ciasornicului și sarma care ține greutatea e din fier tin-cuit provăzută cu suluri de fier și cu șurubul cari regulează pendula. Mă anrajez a aragea ciasornice de tara gata, pe lângă garanție și rezponzabilitate, despre mageroa exată a ciasornicelor garantez.

Economisește multă
oboseală, timp și lemne

fiecare menageră care spală rufele cu

pravul de săpun
pentru spălat

arătat de mine, și rufele se fac curate și albe ca zăpada. La fiecare pachet e adăugat și un prospect.

Prețul unui pachet 24 fileri și 12 fileri.

Se găsește la

Stefan Knezevits, Temesvár

Fabrik, Hauptgasse 25, „Zur Salzmühle.

Înștiințez pe on. public că mi-am mutat măcelăria pe Szabadság-tér în edificiul teatrului vechiu unde, vind carne proaspătă de porc cu 68 cr. Untură curată cu 68 cr., slămina, cu 68 cr., șunca afumată cu 90 cr. înainte 80 cr. cotlete 90, coaste 72, picioarele cu 60, mațele cu cele mai favorabile prețuri de zi. Mațe și săpun de uscat de casă, varză acră, napi crastaveți și pipărci se pot căpăta în măcelăria lui **Garay Károly**, în Arad pe Szabadságtér.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la

FALK IMRE

se pot procura cu plătire în rate

➤➤ **Mare atelier mechanic de reparaturi.** ➤➤

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară. Cu stimă: **Andre Falk, Kolozsvár, Széchenyi-tér nr. 39. și'n str. Deák Ferencz nr. 30.**

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő

noi araniamente
expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare
ACID-CARBONIC-LICHID
natural, chemic, din isvorul de acid-carbonic din băile Buziaș, pentru prepararea apel gazoasă (soda) pentru restauratori și alte scopuri industriale.

Nu se poate confunda cu acidul-carbonic artificial care e mai fără spor. ● Serviciu de încredere, constincios!

Ape minerale și medicale de Buziaș

in sticle de 1 și de 1/2 litre.

Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rinichi și beșică.

Apă de masă de prima calitate!

Lămuriri servește cu plăcere:

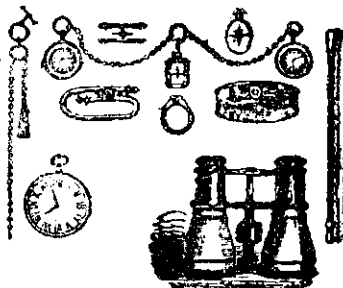
„Muschong-buziásfürdői szénsavmüvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn“.

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő Telefon interurban 18.

Se caută reprezentanți isteți din loc.

Gratis! Gratis!
trimite oricui cine se adresează la mine, catalogul de peșur care a apărut de curând despre

ciasornice de prima calitate și bijuterii, ciasornice bine regulate remon-toir cu 5 coroane 60 fil., un ciasornic de terzit perfect cu 2 cor. 90 fil.

Cadouri mari de Paști!

Gyözö Brucker Nándor és Társa

mălestru de ciasornice.

Gyöz 75.

Au sosit noutăți de primăvară!

Intorcându-mă din călătoria mea pentru târgueli, aduc la cunoștința onoratului public, că

mi-am asortat din nou prăvălia mea de mode pentru dame și domni.

Stofe negre și colorate pentru costume, **de lainuri** frumoase franceze, **zefire** englezești pentru bluze, cretoane, voiluri, stofe pentru haine de case și negligeur, toiluri colorate, picheturi. Mare asortiment în mătasuri pentru rochiile și bluze. Mai departe dantele, aplicații și șireturi de garnitură, panglici șine, cordoane de mătăasă și de elastic. Pânză de bumbac și de ață. Albituri pentru dame și bărbați, ștergere, garnituri de cafea și de damast. Covoare, perdele, coverturi de pat și de masă stofe de mobilă și mai multe articoli care nu se pot înșira aici.

Ciorapi lucrați de robi pentru dame, bărbați și copii.

Cu toată stima:

George Jancovici,

Arad, Strada Forray 2.

Principiu: **folos puțin și mare circulație.**

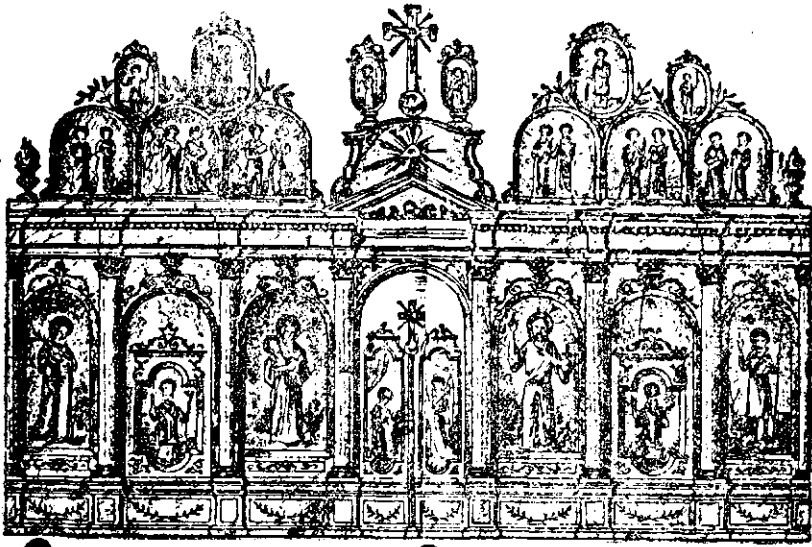
Serviciu constincios!!!

Serviciu constincios!!!

SZABÓ SÁNDOR

SCULPOR, AURITOR ȘI MĂESTRU DE ALTARE
SZATMAR, BATHORY-U. 18.

Mă angajez se fac
altare noi, amvoane, morminte sfinte,

Statui sfinte din piatră, lemn sau imitație.
Renovarea lucrurilor vechi o primesc cu prețuri reduse.

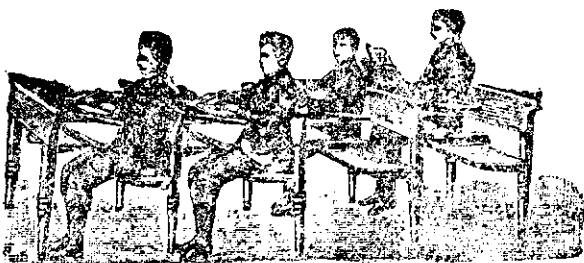
Tablourile noi de altare le fac cu ajutorul pictorilor celebri. În atelierul meu am un depozit de decoruri gata de biserici și odăi.

Mai departe atrag atențiunea onor. preoți să viziteze atelierul meu unde am gata icoane în reliefuri, cari reprezintă stațiunile lui Hristos pe Golgota.

Desenuri și proiecte trimit gratuit. — Pentru a ușura negocierile mă duc pe chelnelele mele ori și unde. — Aurirea se face cu aur Catalin.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

Nagyszeben, Elisabetgasse 53.

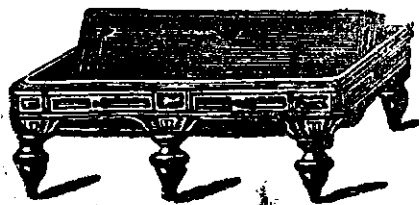
Wilhelm Connerth.

Joan P. Popidan,

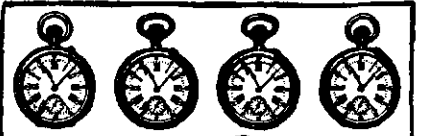
măsar de edificii, mobile și billiarde în Sibiu.

Se recomandă în atențiunea onor. public din loc și din provincie. Face tot felul de edificii și mobile de școală, prăvăli și biurouri, montează cafenele și restaurante.

Mai ales atrag atenția on. proprietari de cafenele și restaurante asupra atelierului meu de biliarde, unde le săvârșesc pe lângă prețurile cele mai moderate și garanție.

Unde să cumpere omul cele mai bune, mai ieftine și mai fine

oroloage, ivikeri, ochelari, lanțuri de oroloage din aur, argint și nichel pentru strapate.

Atelier mare de reparat ciasornice în mod favorabil și punctual, lucrările trimise din provincie se săvârșesc punctual și repede.

Francisc Rill
SIBIU, str. Cisnădiei Nr. 16.

Făină de orez, perii de dinți, cosmetecuri de bărbierit cea mai fină calitate.

RIEDL ÖDÖN

fabricant de pepteni și prăvălie de garnituri de păr pentru dame — săpun, perii, parfum și mărunțișuri.

Arad, József főherceg-ut 9. (vis-a-aviz de biserica nouă evangelică.)

Telefon 372.

Tot felul de lucruri în bransa aceasta, lorgnete de scoică brună și deschisă, os de elefant, de os veritabil de bivoli ș. a. repararea cu prețuri favorabile.

Pomadă de mustață, perii de mustață, punguța de mână și portmoneuri, bricege, bricieri foarte perfecți, isvorul cel mai ieftin de unde se pot procura.

MOȘTENITORII LUI

TAGÁNYI ISTVÁN ȘI KISJOLSVAI SZABÓ ISTVÁN

proprietarii de vii de deal

și vind

VINURILE

din regia proprie exclusiv de Mădierat, Miniș și Barațca, vinuri albe și roșie de masă, de desert (aszu)

în Arad, strada Batthyányi nr. 24

în localul anume aranjat pentru acest scop și le espediază în butoie sau buteli în loc sau în provincie.

Catalog specificat de prețuri se trimite la dorință imediat.